Борщівський агротехнічний фаховий коледж

відділення «Агрономія. Будівництво та цивільна інженерія

Циклова комісія агрономічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач відділення
Володимир ГІЛЬТАЙ
"31" 08 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОРМОВИРОБНИЦТВО

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство
спеціальність 201 Агрономія

освітньо-професійна програма: Виробництво і переробка продукції рослинництва

\
Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

2026-2027 навчальний рік

Програма навчальної дисципліни «Кормовиробництво» розроблена на основі ОПП «Виробництво і переробка продукції рослинництва затвердженої на засіданні педагогічної ради Борщівського агротехнічного фахового коледжу від 27серпня 2026 року протокол №1

Розробник:: Надія МАРУЩАК викладач, спеціаліст вищої категорії

Робочу програму розглянуто на засіданні циклової комісії агрономічних дисциплін

Протокол від "31" серпня 2026 року № 2

Голова циклової комісії

_____ Ірина ДЕСНЕГА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Виписка з навчального плану

Семестр	Кількість годин				
	Денна форма				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Лаборат заняття	Практ заняття	Сам вивч
1	2	3	4	5	6
ВК5 Кормовиробництво	90	20		10	60
4 курс I сем					

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Набути теоретичні знання, практичні уміння і навики з особливостей вирощування на кормові цілі кормових культур застосування прогресивних енегрозберігаючих та інтенсивних ресурсозберігаючих технологій виробництва,заготівлі кормів.

Завдання: Оволодіти науковими основами і практичними навичками технологій вирощування і заготівлі кормових культур,класифікацією кормових культур,основами раціонального комплектування машино-тракторних агрегатів на вирощування кормових культур, інтенсивними технологіями вирощування кормових культур,способами поліпшення природних кормових угідь,раціональним використання сіножатей і пасовищ;скласти схему зеленого конвеєра,класифікацію кормів і показники їх якості.

Складати схеми кормових сівозмін ;розпізнавати окремі кормові культури за морфологічними ознаками,складати агротехнічну частину технологічних карт інтенсивної технології вирощування основних кормових культур зони,схеми зеленого конвеєра,схеми промислової технології виробництва кормів;визначати якість сіна,силосу,сінажу,зневоднених кормів.

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td>Найменування показників

Кормовиробництво</td><td>Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td rowspan="2"></td><td>денна форма навчання</td><td></td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів національних-
ECTS-3</td><td rowspan="13">Галузь знань
20 Аграрні науки та продовольство
(шифр і назва)

Спеціальність:
201 Агрономія

(код і назва)

Освітньо-професійна програма
Виробництво і переробка продукції рослинництва

Освітньо-професійний ступінь:
Фаховий молодший бакалавр</td><td colspan="2">Основна</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2026-й</td><td>-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td>-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>20год</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>10 год</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год</td><td>год</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td></td><td colspan="2">Вид контролю: усне і письмове опитування, тестування. Залік</td></tr>
</table>

Компетентності та результати навчання за освітньо - професійною програмою

Інтегральна компетентність	Здатність особи вирішувати типові спеціалізовані задачі в агрономії або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів аграрної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою,як усно, так і письмово. ЗК5.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7.Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 8. Здатність працювати в команді.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність розв'язувати основні типи задач професійній діяльності. СК2. Здатність розпізнавати за морфологічними ознаками найбільш поширені в регіонах сільськогосподарські культури та дикорослі рослини, оцінювати їх фізіологічний стан. СК5.Здатність розуміти основні біологічні та агротехнологічні правила і теорії, пов'язані з вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин. СК9.Прагнення до збереження навколишнього середовища. СК11. Здатність прогнозувати можливості реалізації сільськогосподарської продукції в умовах існуючого ринкового середовища.. СК12. Здатність забезпечувати безпечність праці під час вирощування сільськогосподарських та інших рослин. СК14. Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності.
Результати навчання	РН1. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні знання для розв'язування практичних ситуацій у сфері агрономії. РН2.Вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово, у тому числі з професійних питань. РН4.Опанувати нові методи і технології, впроваджувати інноваційні принципи і методи для підвищення ефективності виробничої діяльності в агрономії. РН6. Виявляти та вирішувати виробничі проблеми з урахуванням зональних умов, а також технологічних, правових, економічних, екологічних аспектів. РН15. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу та роботу інших осіб у сфері агрономії та сільськогосподарського виробництва. РН17. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети. РН18. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності. РН20. Здатність формувати культуру професійного мовлення.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Значення та завдання кормовиробництва

Поняття кормовиробництва, його місце в системі сільськогосподарського виробництва. Значення кормової бази для розвитку тваринництва. Основні напрями розвитку кормовиробництва в Україні.

Тема 2. Класифікація кормів і кормових культур

Класифікація кормів за походженням, складом і фізичними властивостями. Зелені, грубі, соковиті та концентровані корми. Бобові й злакові кормові культури.

Тема 3. Однорічні кормові культури

Кукурудза, сорго, овес, ячмінь, горох, вика та інші кормові культури. Біологічні особливості, вимоги до ґрунту й клімату, основні елементи агротехніки. Використання культур на зелений корм, сіно та силос.

Практичне заняття 1

Класифікація кормів та визначення їх кормового призначення

Тема 4. Багаторічні бобові кормові трави

Люцерна, конюшина, еспарцет. Біологічні особливості, способи сівби, догляд за посівами, строки збирання. Значення бобових трав у підвищенні родючості ґрунту та забезпеченні тварин білковими кормами.

Тема 5. Багаторічні злакові трави та травосумішки

Основні види злакових трав, їхні біологічні властивості та кормова цінність. Принципи добору травосумішок. Використання травостоїв для заготівлі кормів і випасання тварин.

Практичне заняття 2

Взначення багаторічних трав і складання травосумішок. Розрахунок норми висіву.

Тема 6. Кормові коренеплоди та баштанні культури

Види кормових коренеплодів, їхнє значення в годівлі тварин. Особливості вирощування, збирання та зберігання. Кормові баштанні культури.

Тема 7. Луківництво. Сіножаті й пасовища

Природні та культурні кормові угіддя. Поліпшення сіножатей і пасовищ. Створення культурних пасовищ, догляд за травостоєм, організація раціонального випасання.

Тема 8. Технологія заготівлі та зберігання кормів

Заготівля сіна, сінажу та силосу. Технологічні операції, строки збирання, вимоги до вологості сировини, ущільнення й герметизації. Втрати поживних речовин і способи їх зменшення.

Практичне заняття 3

Порівняння технологій заготівлі сіна. Сінажу та силосу.

Тема 9. Зелений конвеєр і планування кормової бази

Поняття зеленого конвеєра, добір культур за строками використання. Планування посівних площ і забезпечення тварин зеленими кормами впродовж вегетаційного періоду.

Практичне заняття 4

Складання схеми зеленого конвейєра

Тема 10. Якість, поживність і зберігання кормів

Хімічний склад і поживність кормів. Суха речовина, протеїн, клітковина та мінеральні речовини. Оцінювання якості сіна, сінажу й силосу. Умови зберігання та запобігання псуванню кормів.

Практичне заняття 5

Розроблення технологічної карти вирощування однорічної кормової культури

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	пр	лаб.	інд.	с. р.
1 Вступ. Значення та завдання кормовиробництва	6	2				4
2 Класифікація кормів і кормових культур	4	2				2
3 Однорічні кормові культури	4	2				2
Пр№1 Класифікація кормів та визначення їх кормового призначення	2		2			
4 Багаторічні бобові трави	6	2				4
5 Багаторічні злакові трави та травосумішки	4	2				2
Пр№2 Визначення багаторічних трав і складання травосумішок	2		2			
6 Кормові коренеплоди та баштанні культури	6	2				4
7 Луківництво. Сіножаті й пасовища	**4**	**2**				**2**
8 Технологія заготівлі та зберігання кормів	4	2				2
Пр№3 Порівняння технологій заготівлі сіна, сінажу та силосу	2		2			
9 Зелений конвеєр і планування кормової бази	6	2				4
Пз№4 Складання схеми зеленого конвеєра	2		2			
10 Якість, поживність і зберігання кормів	4	2				2
Пз№5 Розроблення технологічної карти вирощування однорічної кормової культури	4		2			2
Всього	60	20	10			30

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	ПЗ №1. Класифікація кормів та визначення їх кормового призначення	2
2	ПЗ№ 2 Взначення багаторічних трав і складання травосумішок. Розрахунок норми висіву.	2
3	ПЗ№ 3. Порівняння технологій заготівлі сіна. Сінажу та силосу.	2
4	ПЗ №4 Складання схеми зеленого конвейєра	2
5	ПЗ №5. Розроблення технологічної карти вирощування однорічної кормової культури	2
	Всього	**10**

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	**2**	**3**
1	Значення та завдання кормовиробництва	2
2	Класифікація кормів і кормових культур	2
3	Однорічні кормові культури	2
4	Багаторічні бобові кормові трави	2
5	Багаторічні злакові трави та травосумішки	2
6	Кормові коренеплоди та баштанні культури	2
7	Луківництво. Сіножаті й пасовища	2
8	Технологія заготівлі та зберігання кормів	2
9	Зелений конвеєр і планування кормової бази	2
10	Якість, поживність і зберігання кормів	2
	Всього	

Методичне забезпечення

1.Навчальна програма з дисципліни

2Робоча навчальна програма з дисципліни

3 Плани навчальних занять.

4 Конспекти лекцій з дисципліни

5 Інструкційно-методичні матеріали до практичних занять

6 Інструкції з техніки безпеки на робочі місця

7 Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу здобувачів освіти

Методи навчання

Для засвоєння програми передбачено такі види занять:
– теоретичні;
– практичні;
– самостійна робота студентів;
– консультації;
– тестовий контроль знань студентів

Рекомендовані джерела інформації

Основні

Городній М.Т. Кормовиробництво з основами землеробства. –К.: Вища школа,2023.
Зінченко О.І. Кормовиробництво. – К .:Вища школа, 2025.
Зінченко О.І Рослинництво. –К.:Аграрна освіта.2021.

Допоміжні

Алімов Д.М., Шелестов Ю.В.Технологія виробництва продукції рослинництва. – К: Вища школа,2015.
Лихочвар В.В Рослинництво. Технології вирощування сільськогосподарських культур. –К .: Центр навчальної літератури,2024.

Інформаційні ресурси

1. http://www.cul.com.ua/preview/osnovy%20tvarinn%20Peshuk.pdf
2. http://pidruchniki.ws/11570718/rps/tvarinnitstvo
3. http://ua.textreferat.com/referat-3506-1.html
4. http://repo.sau.sumy.ua/handle/123456789/811

Засоби діагностики результатів навчання

Мультимедійні презентації
Платформа Coogle Classroom

Форми поточного, підсумкового контролю знань

1. Тестовий контроль
2. Захист звітів практичних робіт
3. Усне опитування
4. Письмове опитування
5.Залік

Політика навчальної дисципліни

• Порушення термінів виконання завдань та перескладання. Відпрацьовувати пропущені заняття відповідно до графіку проведення консультацій та за допомогою технологій дистанційного навчання.

• Політика щодо академічної доброчесності. Дотримуватись принципів академічної доброчесності, правил цитування під час створення презентацій, відповідей на заняттях, підготовки доповідей, курсових проектів (робіт).

• Політика щодо відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковим. У зв'язку з відсутністю на заняттях з поважної причини (хвороба, стажування) навчання може здійснюватися із застосуванням дистанційних технологій навчання.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Кормовиробництво» за 4-х бальною шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Основні поняття курсу міцно засвоєні, здобувач освіти може їх чітко викласти і вільно пояснити . Достатньо пояснює: комплектування машинно-тракторних агрегатів на вирощуванні кормових культур, класифікацію кормових культур, інтенсивні технології вирощування кормових культур, способи поліпшення природних кормових угідь, раціональне використання сіножатей і пасовищ, технологію заготівлі і зберігання кормів, класифікацію кормів і показники їх якості
«Добре»	Засвоєнні основні поняття курсу, здобувач освіти може викласти, проте пояснює їх з деяким труднощами. Не достатньо пояснює: комплектування машинно-тракторних агрегатів на вирощуванні кормових культур, класифікацію кормових культур, інтенсивні технології вирощування кормових культур, способи поліпшення природних кормових угідь, раціональне використання сіножатей і пасовищ, технологію заготівлі і зберігання кормів, класифікацію кормів і показники їх якості
«Задовільно»	Основні поняття курсу знайомі, здобувач освіти викладає їх із труднощами, користуючись навідними питаннями викладача. При допомозі викладача пояснює: комплектування машинно-тракторних агрегатів на вирощуванні кормових культур, класифікацію кормових культур, інтенсивні технології вирощування кормових культур, способи поліпшення природних кормових угідь, раціональне використання сіножатей і пасовищ, технологію заготівлі і зберігання кормів, класифікацію

	кормів і показники їх якості
«Незадовільно»	Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки. Не спроможний пояснити: комплектування машинно-тракторних агрегатів на вирощуванні кормових культур, класифікацію кормових культур, інтенсивні технології вирощування кормових культур, способи поліпшення природних кормових угідь, раціональне використання сіножатей і пасовищ, технологію заготівлі і зберігання кормів, класифікацію кормів і показники їх якості